

Utredning om FUB Dalarnas framtid

Rapport maj 2023.

Sammanfattning

Detta dokument innehåller en analys med rekommendationer för hur FUB i Dalarna kan arbeta för att nå framtidens FUB i Dalarna. Arbetsgruppen har genomfört en enkät och en konferens, analyserat resultatet och delger här sina observationer och rekommendationer. Det finns ett antal olika områden som FUB i Dalarna kan välja att arbeta med, detta framgår i kapitel 6. Sammanfattningsvis handlar det om såväl organisation, samarbete, kommunikation och utbildning, där flera aktiviteter bör arbetas vidare med.

Kent Öyen

Innehåll

1	Bakgrund	2
2	Projektstyrning	2
2.1	Styrgrupp	2
2.2	Arbetsgrupp	2
3	Uppdraget	2
3.1	Aktiviteter för medlemmar och blivande medlemmar	2
3.2	Intressepolitik, där styrelserna oftast är engagerade.	2
3.3	Medlemsstöd, vilket oftast är medlemsrådgivarna och rättsombuden.	3
4	Arbetsgruppens valda sakområden att belysa	3
5	Genomförande	3
5.1	Enkät	3
5.2	Konferens	3
5.3	Gapanalys	4
6	Arbetsgruppens observationer och rekommendationer	4
6.1	Organisation	4
6.2	Gränsdragning mellan lokalföreningar, länsförbund och riksförbundet.	5
6.3	Samspelet mellan lokalföreningar och länsförbundet	5
6.4	Samspel mellan FUB och kommunerna	5
6.5	Aktiviteter	6
6.6	Samarbete med andra	6
6.7	Utåtriktad verksamhet	6
6.8	Utbildning	6
7	Slutord	7
7.1	Eget beröm	7
7.2	Erbjuda samtalsmöjligheter	7
7.3	Examensarbeten	7
7.4	Extern medverkan	7

1 Bakgrund

FUB i Dalarna vill vara en förening dit människor vänder sig och vill vara med. Nuvarande struktur och arbetssätt inom FUB Dalarna innebär att det finns svårigheter att rekrytera nya förtroendevalda. Bland annat på grund av att arbetsbelastningen på de som engagerar sig är hög. Relationerna med kommuner är på flera håll bristfällig eller rent ut sagt dålig.

FUB Dalarnas styrelse har kommit fram till att det behövs struktur, rutiner och stöd så att förtroendevalda inte jobbar med samma saker på olika håll. Möjligheten att drar nytta av det som redan finns eller jobbas med på något annat område måste skapas. Samarbetet mellan lokalföreningarna och länsförbundet behöver förstärkas.

För att skapa förutsättningar för det har FUB Dalarna startat ett projekt med uppdrag att med lämna förslag på olika tillvägagångssätt. Det övergripande målet med projektet är att kunna företräda medlemmarna på ett sätt som gör att FUB är första val för vår medlemsgrupp vid kontakter med kommuner och regioner.

2 Projektstyrning

2.1 Styrgrupp

Styrgruppen utgörs av FUB Dalarnas styrelses arbetsutskott.

- Astrid Seter, Ordförande
- Kerstin Löfgren, Vice Ordförande
- Thord Öberg, Kassör

2.2 Arbetsgrupp

En arbetsgrupp har bildats bestående av:

- Kent Öyen, FUB Falun
- Jan Kapla, FUB Västerdalarna
- Thorbjörn Gudmunds-Karlsson, FUB Västerdalarna
- Håkan du Rietz, tidigare verksamhetsutvecklare och föreningsaktiv
- Magnus Seter, Houdini

3 Uppdraget

Arbetsgruppen har uppdragits att undersöka och lämna förslag på hur FUB bör arbeta inom följande sakområden.

3.1 Aktiviteter för medlemmar och blivande medlemmar.

- Vilka aktiviteter är bra?
- Hur får vi in nya medlemmar?
- Hur får vi yngre att engagera sig?
- Hur behåller vi befintliga medlemmar?
- Hur får vi medlemmar att engagera sig?

3.2 Intressepolitik, där styrelserna oftast är engagerade.

- Vilket stöd finns på riksförbundet?
- Vilken utbildning behövs för förtroendevalda?
- Var finns olika kunskaper och drar vi nytta av de kunskaperna?
- Vilka samarbeten kan vara av intresse för oss?

3.3 Medlemsstöd, vilket oftast är medlemsrådgivarna och rättsombuden.

- Vilket stöd finns på riksförbundet?
- Hur kommunicerar vi stödet?
- Hur får vi in flera medlemsstödjare?

4 Arbetsgruppens valda sakområden att belysa

Bredden på FUB:s verksamhet är mycket stor vilket innebär att det blir mycket svårt att beskriva ett nuläge över helheten. Av denna anledning har arbetsgruppen valt att dela in verksamheten i följande sakområden:

- Medlemmarnas behov av stöd
- Medlemmarnas upplevelse av FUB:s verksamhet
- Medlemskapets värde
- Möjlighet att engagera fler i FUB:s arbete
- Kommunernas roll
- FUB:s roll
- Allmänhetens syn på FUB
- Andra föreningars roll
- Samarbetsmöjlighet med andra föreningar/aktörer
- Informations spridning inom FUB
- Informations spridning till allmänheten

5 Genomförande

Arbetsgruppen har dels utifrån egna erfarenheter, dels genom samtal med företrädare för FUB och dels genom en enkät försökt skaffa sig en bild över nuläget. Med detta som utgångsläge har sedan arbetsgruppen i sina betänkande pekat på olika områden som FUB i Dalarna behöver utveckla och arbeta mer med. I vissa fall föreslår även arbetsgruppen tänkbara framgångsvägar.

5.1 Enkät

För att få en nulägesbild och få indikationer på vilket "mälläge" som behöver definieras har arbetsgruppen har delat ut en enkät till olika målgrupper inom FUB. De 123 inkomna svaren visar att det finns ett stort engagemang hos de som har svarat. Frågorna som var öppna för fritext gav många intressanta inspel.

För att få en tydligare bild över om det finns skillnader i vad olika grupperingar har prioriterat och framför som viktigt för FUB att arbeta har svaren sammanställts, så gott det går, för att få tre tydliga grupper:

- Dom som har funktionsnedsättning
- Anhöriga
- Styrelseledamöter

5.2 Konferens

Resultatet av enkäten presenterades på en konferens där målgruppen för konferensen var föreningsstyrelserna. Konferensen genomfördes en heldag på konferensanläggningen Liljans Herrgård. Upplägget på konferensen var att gå igenom en del av de svar som har kommit in. I samband med att svaren redovisades fick deltagarna reflektera över varför svaren såg ut som dom gjorde. Detta dokumenterades i anteckningar löpande under konferensen.

5.3 Gapanalys

Projektgruppen har sedan jobbat med den insamlade informationen enligt modellen gapanalys vilket innebär att vi har tittat på nuläget, ett tänkt önskat läge och lämnar ett förslag på åtgärder.

6 Arbetsgruppens observationer och rekommendationer.

Det finns minst tre viktiga områden för FUB i Dalarna att arbeta med för att uppnå ambitionen att FUB ska vara till och jobba "för dig, för mig, för oss alla utifrån våra förutsättningar"

Det ena är mot medlemmarna. Det är viktigt att dessa, såväl personer med egen funktionsnedsättning som anhöriga, upplever nyttan av att vara medlem i FUB.

Det andra är att företräda medlemmarna gentemot kommunen, andra myndigheter och beslutsfattare.

Det tredje är mot allmänheten. Det är viktigt att allmänheten och samhället i stort känner till vad FUB står för och att man vill åstadkomma.

6.1 Organisation.

Observation: En del styrelserepresentanter upplever att dom ofta är ensamma med sitt arbete och känner att dom inte räcker till fullt ut. Denna grupp behöver stöd och möjligheter att träffas över föreningsgränserna för att utbyta erfarenheter.

Rekommendation 1: Länsförbundets roll och arbetsuppgifter, föreningsstyrelsens roll och arbetsuppgifter samt "Inre ringens" roll och arbetsuppgifter behöver utredas och tydliggöras.

Rekommendation 2: Undersök möjligheten att använda kontaktpersoner alternativt tillfälliga arbetsgrupper, som inte ingår i styrelsen, till genomförande av aktiviteter eller drivande av specifika frågor.

Rekommendation 3: Undersök möjligheterna att dra nytta av kunskap hos personer utanför den traditionella FUB-sfären i FUB:s verksamhet.

Motivering: En tydlighet i vad de olika rollerna innebär underlättar arbetet för den enskilde. Likaså avlastas styrelserna genom att använda medlemmar/personer utanför FUB till avgränsade uppdrag utan att dom för den skull ingår i en styrelse. Detta arbetssätt ökar möjligheten till att engagera flera i arbetet och kan innebära att basen för kommande rekryteringar av förtroendevalda breddas.

6.2 Gränsdragning mellan lokalföreningar, länsförbund och riksförbundet.

Observation: Ansvarsfördelning och arbetsuppgifter fördelas idag enligt följande tre punkter.

- Lokalföreningarna har ansvaret för den kommunala nivån.
- Länsförbundet har ansvaret för den regionala nivån.
- Riksförbundet har ansvaret för den nationella nivån.

Exakt vad detta innebär är dock inte tydligt för alla. Gränsdragningen av fördelningen av FUB:s arbetsuppgifter och ansvar upplevs som otydlig av flera förtroendevalda och kan upplevas som ett hinder för ett samarbete mellan lokalföreningarna och länsförbundet.

Rekommendation: Lagg fast var gränserna går och hur ni kan samarbeta utan att trampa över gränserna.

Motivering: Det är viktigt att klargöra vilken del av FUB som gör vad. Tydlighet skapar såväl förtroende som enkelhet att göra rätt saker. Det främjar också samarbete.

6.3 Samspelet mellan lokalföreningar och länsförbundet

Observation: Lokalföreningarna arbetar på olika sätt beroende på möjligheten att rekrytera förtroendevalda. Behov av stöd från FUB Dalarna finns men är inte uttalat fullt ut av alla lokalföreningar. Vad detta beror på är svårt att utröna i nuläget. Arbetsgruppen kan konstatera att det finns flera olika arbetssätt och därmed ett behov och efterfrågan av olika typer av stöd.

För att komma vidare bör FUB Dalarna efterhöra lokalföreningarnas önskemål kring samspelet.

Det som i första hand behöver fastställas är:

- Vad behöver lokalföreningarna ha för stöd och hjälp.
- Vad behöver lokalföreningarna inte stöd och hjälp med.
- Hur kan lokalföreningarna hjälpa och stötta varandra.

Rekommendation: För att få svar på en del av detta föreslås en konferens där styrelserna för lokalföreningarna och länsförbundet träffas för att belysa och diskutera behov av stöd och hjälp.

Motivering: På en konferens skapas möjlighet att diskutera och tydliggöra vilket stöd som behövs, vad som kan vara för och nackdelar med ett fördjupat samarbete mellan lokalföreningarna och länsförbundet.

6.4 Samspel mellan FUB och kommunerna

Observation: Relationerna med kommunerna är inte optimala och behöver förbättras. Detta diskuteras mycket inom FUB i Dalarna och tar tid och kraft från övrigt arbete.

Rekommendation: Gör en överenskommelse med respektive kommun om hur samverkan ska tillämpas. Var öppen för att det kan se olika ut mellan olika kommuner. Förtydliga att FUB Dalarna kan vara ett stöd i att etablera en sådan överenskommelse.

Motivering: Genom en ömsesidig överenskommelse finns det spelregler för hur arbetet mellan FUB och kommunerna ska gå till. Genom detta har båda parter ett dokument att förhålla sig till och vid behov uppdatera.

6.5 Aktiviteter

Observation: Medlemmarna tycker att gemensamma aktiviteter är viktiga. Inte minst för att skapa möjlighet att träffa andra med likartade funktionsnedsättningar.

Rekommendation: Inventering av pågående aktiviteter kan vara en viktig uppgift för att få en bild över vad som erbjuds och underlätta för lokalföreningarna att dra nytta av erfarenheter från annat håll.

Motivering: Idag förekommer mycket olika aktiviteter såväl inom FUB som utanför. Genom att inventera och dokumentera vad som finns utökas möjlighet till att erbjuda medlemmarna olika aktiviteter.

6.6 Samarbete med andra

Observation: Det finns intresseorganisationer som erbjuder aktiviteter som kan intressera FUB:s medlemmar, eller som kan samarbeta med FUB. Det gäller såväl olika handikapporganisationer som det övriga civilsamhället.

Rekommendation: Kartlägg vilka intresseorganisationer som kan vara av intresse att samarbeta med och kontakta dem.

Motivering: Genom att samarbeta på det här sättet integreras FUB:s medlemmar i samhället i stort. Det kan också möjliggöra verksamhet där två eller flera aktörer arbetar tillsammans för att t.ex. erbjuda aktiviteter eller driva gemensamma sakfrågor.

6.7 Utåtriktad verksamhet

Observation: FUB Dalarna har svårigheter att nå ut utanför FUB med budskapet "ett samhälle för dig, för mig, för oss alla utifrån våra förutsättningar." Det innebär att allmänheten har dålig, om ens någon, kunskap om FUB och dess verksamhet. Det kan också leda till att potentiella medlemmar inte ser nyttan och fördelarna med ett medlemskap i FUB.

Rekommendation: Att ta fram material för att förklara vad FUB står för och vad FUB:s roll i samhället är för icke-medlemmar.

Motivering: Det räcker inte med att arbeta med föreningsverksamheten. För att uppfattas som en resurs i samhället måste FUB i Dalarna aktivt arbeta med att föra ut vad FUB står för. De som företräder FUB i Dalarna kan behöva stöd att förklara nyttan av organisationen, och nyttan av att engagera sig. På så sätt kan de nå nya engagerade potentiella medlemmar.

6.8 Utbildning

Observation: Behovet av utbildning hos FUB:s förtroendevalda i Dalarna om verksamheten och om arbetsformer och -metoder för att arbeta internt, externt och mot myndigheter.

Rekommendation: Kartlägg önskemål hos medlemmarna om kunskapsförstärkning och erbjud denna.

Motivering: Med ökad kunskap har medlemmarna lättare att företräda FUB i olika sammanhang, och kan även arbeta på ett sätt som minskar upplevd stress och hög arbetsbelastning. Genom att erbjuda kunskapsförstärkning erbjuder även FUB en personlig utveckling hos medlemmarna.

7 Slutord

Under diskussionerna som ligger till grund för den här rapporten har arbetsgruppen konstaterat att det finns många olika saker att göra som positivt kan forma framtidens FUB i Dalarna. Flera av dem har vi redovisat men vi vill också ge exempel på andra saker som FUB i Dalarna kan göra.

7.1 Eget beröm

FUB:s medlemmar gör väldigt mycket bra saker för varandra. FUB kan bli bättre på att berätta detta för andra, såväl icke-medlemmar som medlemmar. Det är lätt att glömma allt som faktiskt görs och fokusera på det som inte hinns med, och att uppmärksamma små som stora insatser kan ge energi till lokalföreningarna.

7.2 Erbjudna samtalsmöjligheter

Det finns ett stort behov bland anhöriga att samtala om sina erfarenheter och problem. Om FUB i Dalarna kan erbjuda en möjlighet att träffa andra anhöriga under avslappnade former för sådana samtal så kan det stärka FUB.

7.3 Examensarbeten

Flera av de frågor vi berört i den här rapporten kan undersökas närmare genom att uppdraga åt intresserade studenter att utföra examensarbeten för FUB:s räkning. Detta kan resultera i insikter i verksamheten, men även etablera ett djupare samarbete med Högskolan Dalarna.

7.4 Extern medverkan

Detta arbete har genomförts i en grupp som består av två externa personer och tre personer som är medlemmar i FUB. Fördelen med detta är att de som kommer utifrån med en annan syn på och förståelse för FUB kan ställa frågor som upplevs som självklara för de som redan är inne i organisationen. Vi tror att detta sätt att tänka kommer att vara viktigt även framledes för FUB och utvecklingen av verksamheten. Någon som ser på organisationen med andra ögon kan se saker som annars inte upptäcks.

För arbetsgruppen

Kent Öyen